

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

UNIBERTSITATERA SARTZEKO
EBALUAZIOA

2017ko EKAINA

GIZARTE-ZIENTZIEI
APLIKATURIKO MATEMATIKA II

EVALUACIÓN PARA EL
ACCESO A LA UNIVERSIDAD

JUNIO 2017

MATEMÁTICAS APLICADAS A LAS
CIENCIAS SOCIALES II

Azterketa honek bi aukera ditu. Haietako bati erantzun behar diozu.

Ez ahaztu azterketako orrialde bakoitzean kodea jartzea.

- Kalkulagailu zientifikoak erabil daitezke, programagarriak ez badira.
- Orri honen atzealdean, banaketa normalaren taula dago.

Este examen tiene dos opciones. Debes contestar a una de ellas.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen.

- Está permitido el uso de calculadoras científicas que no sean programables.
- La tabla de la distribución normal está en el anverso de esta hoja.

A AUKERA

A 1 (gehienez 3 puntu)

Izan bitez $A = \begin{pmatrix} x & 6 \\ -3 & -5 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} 3 & 2 \\ y & -1 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 9 & z \\ -z & -1 \end{pmatrix}$ eta $E = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 2 & -1 \end{pmatrix}$ matrizeak.

- Zehaztu zer balio izan behar duten $\{x, y, z\}$ parametro ezezagunek $A \cdot B = C$ matrize-ekuazioa betetzeko.
- Kalkulatu E^{20} matrizearen osagaiak. Lagungarri bat: baliatu E matrizearen simetriak edo kalkulatu matrizearen aurreneko berreturak eredu bat identifikatzeko.

A 2 (gehienez 3 puntu)

Hiri batean gripeak jotako gaixoen kopurua x unearen mendekoa da, adierazpen honen arabera: $f(x) = -3x^2 + 24x$, baldin eta $f(x)$ positiboa bada. x aldagaiaren denbora-unitatea astea da. $f(x) = 0$ betetzen den uneez funtzioaren definizio-eremua eta epidemiaren iraupena markatzen dute. Ospitalizatutako gaixo kopurua x unearen mendekoa da, adierazpen honen arabera: $g(x) = -4x^2 + 44x - 96$, baldin eta funtzio hori positiboa bada; bestela, $g(x) = 0$.

- Marratzu $f(x)$ eta $g(x)$ funtzioen grafikoen zirriborroa, eta aurkitu bi funtzio horien maximoak.
- Gripeak jota etxean geratzen diren gaixoen kopurua $h(x) = f(x) - g(x)$ funtzioaz balioesten da. Idatzi $h(x)$ funtzioaren adierazpena, eta adierazi zer tartetan den gorakorra funtzioa eta zer tartetan den beherakorra.

A 3 (gehienez 2 puntu)

Ikasturtea bukatu aurretik, irakasleak ikasleen oporrei buruzko inkesta bat egin du. Ikasleen %30ek bere autonomia-erkidegoan bertan bidaiatuko du, eta bidaiak automobilerik (%70) edo trenetik (%30) egingo dute. Ikasleen %45 estatuko beste autonomia-erkidego batzuetara irtengo da, eta bidaiak automobilerik (%60), trenetik (%30) edo hegazkinez (%10) egingo dute. Gainerakoak atzerrira joango dira, hegazkinez (%60), automobilerik (%30) edo trenetik (%10). Zoriz ikasle bat aukeratzeko badugu:

- Zein da ikasle hori automobilerik edo hegazkinez bidaiatzeko probabilitatea?
- Baldin ikaslea hegazkinez joatekoa bada, zein da atzerrira ez joateko probabilitatea?

A 4 (gehienez 2 puntu)

Batxilergoa bukatu berria duten ikasleen adinak $\sigma = 0'35$ urteko desbiderapen estandarra duen banaketa normal bati jarraitzen dio. 120 ikasleren lagin baten adinaren batezbestekoa 18'2 urtekoa da. Kalkulatu batxilergo hori bukatu berria duten ikasle guztien μ adinaren batezbestekoarentzako % 96ko konfiantza-tartea.

B AUKERA

B 1 (gehienez 3 puntu)

Nekazari baten baratzak 10 area ditu, eta, lur horretan, piperrez “ P ” area eta tomatez “ T ” area landatuko ditu irabaziak optimizatzeko. Gastuak kenduta, piperrez landatutako area bakoitzeko 200 € irabaziko ditu eta tomatez landatutako area bakoitzeko 250 €. 180 L ur daude egunean ureztatzeko, eta piper-area batek 10 L behar ditu eta tomate-area batek 20 L. Guztira, 160 € daude ereiteko, eta piper-area bat ereiteak 20 € balio du eta tomate-area bat ereiteak 10 €.

- Marraztu baratzaren azaleraren banaketa bideragarriak (P, T) planoan problemaren murrizketak errespetatuz.
- Idatzi irabaziak adierazten dituen $F(P, T)$ funtzioa, eta aurkitu irabaziaren maximoa ematen duen (P, T) balioa. Kalkulatu maximo hori.

B 2 (gehienez 3 puntu)

$f(x)$ funtzioa zatika definituta dago. Baldin $x \leq 0$ bada, orduan $f(x) = -x^2 - 2x + 3$ da; eta baldin $x > 0$ bada, orduan $f(x) = ax + b$ da. a eta b parametro ezezagunak dira.

- Aurkitu a eta b parametroak $f(x)$ funtzioa $x = 0$ abzisan jarraitua izan dadin eta aldi berean $x = 3/2$ abzisan OX ardatza ebaki dezan.
- Aurkitu $f(x)$ -ren eta OX ardatzaren arteko bi ebaki-puntuak, eta kalkulatu $f(x)$ -k eta OX -k bi puntu horien artean mugatzen duten eskualdearen azalera.

B 3 (gehienez 2 puntu)

Laborategi batean hiru sagu multzorekin esperimenduak egin dira pneumonia eragin dezaketen hiru bakterio motarekin (A, B eta C). Multzo bakoitzak 100 sagu ditu. Lehenengo multzoko saguei A bakterioa inokulatu zaie, eta %40 pneumoniaz kutsatu dira; bigarrengoei B bakterioa inokulatu zaie, eta %60 pneumoniaz kutsatu dira; eta hirugarrengoei C bakterioa inokulatu zaie, eta %25 pneumoniaz kutsatu dira. Esperimendua amaitu ondoren, sagu guztietatik bat zoriz aukeratu da.

- Zein da sagua pneumoniaz kutsatuta egotearen probabilitatea?
- Saguari pneumonia erantsi bazaio, zein da B bakterioa inokulatu zaion sagu multzokoa izatearen probabilitatea?

B 4 (gehienez 2 puntu)

Kirol-elkarte batek 10 eta 18 urte bitarteko maila guztietarako futbol-taldeak osatzeko kanpaina bat zabaldu du neska-mutilen artean. Aurkeztutakoekin adinak $\sigma = 2.5$ desbiderapen estandarra duen banaketa normal bati jarraitzen dio. Neska-mutilen lagin baten batezbesteko adina 13.7 urtekoa bada:

- Zein izan behar luke gutxieneko lagin-tamainak, populazioaren batezbestekoa (μ) kalkulatzeko egindako akatsa 0.4 urte baino handiagoa ez dela ziurtatzeko, konfiantza-maila % 95 izanik?
- Lagina 144 neska-mutilekoa izango balitz, zein litzateke konfiantza-tarte berria populazioaren batezbestekorako (μ), konfiantza-maila % 95 izanik?

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

GIZARTE-ZIENTZIEI APLIKATURIKO MATEMATIKA II

Puntuazio-sistema

Probaren puntuazioa, guztira, 0 eta 10 puntu bitartekoa izango da.

Lehenengo bi problemak 0 eta 3 puntu artean baloratuko dira, eta azken biak 0 eta 2 puntu artean.

Problema batean zenbait atal badaude, atal guztiak berdinduz baloratuko dira.

Galdera batean erabili beharreko ebazpen-metodoa zehazten ez bada, galdera hori modu egokian ebazten duen edozein bide onartuko da.

Balorazio positiboa merezi duten faktoreak

- Planteamendu zuzenak.
- Kontzeptuak, hiztegia eta notazio zientifikoa zuzen erabiltzea.
- Zenbakizko datuak eta datu grafikoak interpretatzeko edo/eta kalkulatzeko erabiltzen diren teknika espezifikoak ezagutzea.
- Problema osorik bukatzea eta emaitzaren zehaztasuna.
- Bi emaitza zenbakizko kalkuluetan erabilitako zehaztasun-mailan soilik desberdintzen badira, biak ontzat emango dira.
- Ariketa ebaztean egindako pausoen azalpen argia.
- Aurkezpenaren txukuntasuna, bai eta unibertsitatera sartzear dagoen ikasle batek beharke lukeen heldutasuna erakusten duen beste edozein alderdi.

Balorazio negatiboa merezi duten faktoreak

- Planteamendu okerrak.
- Kontzeptuen nahasketa.
- Kalkulu-akatsen ugaritasuna (oinarrizko gabezien adierazle delako).
- Akats bakanak, hausnarketa kritikoa edo sen ona falta dela erakusten dutenean (adibidez, esatea problema baten soluzioa $-3,7$ hozkailu dela, edo probabilitate baten balioa $2,5$ dela).
- Akats bakanak, haien ondorioz ebaztitako problema hasieran proposatutakoa baino errazagoa bilakatzen denean.
- Azalpenik eza, bereziki erabiltzen ari diren aldagaien esanahiarena.
- Akats ortografiko larriak, desordena, garbitasun falta, idazkera okerra, eta unibertsitatera sartzear dagoen ikasle batek izan beharke ez lukeen edozein ezaugarri desegoki.

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

EBAZPENAK

A AUKERA

A 1 (Kalkulu matrizialaren ariketa)

$$a) A \cdot B = C \Rightarrow \begin{pmatrix} x & 6 \\ -3 & -5 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 3 & 2 \\ y & -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3x + 6y & 2x - 6 \\ -9 - 5y & -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 9 & z \\ -z & -1 \end{pmatrix},$$

eta hortik: $x = 5, y = -1, z = 4$

$$b) \text{ Izan bitez } E = \begin{pmatrix} a & b \\ b & -a \end{pmatrix}, \text{ non } a = 1 \text{ eta } b = 2 \text{ diren eta } I = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}.$$

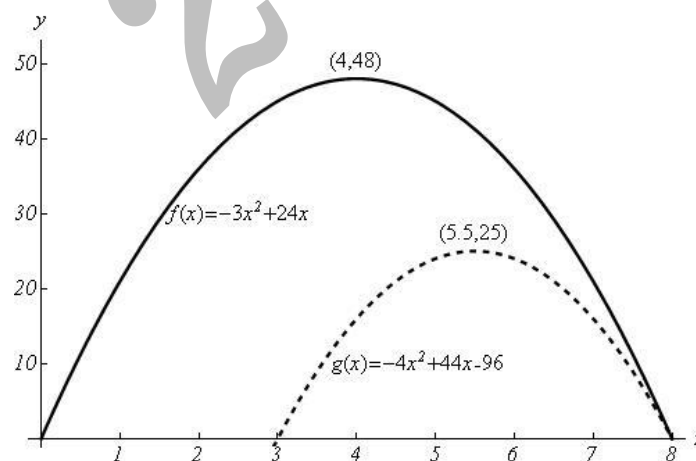
$$E^2 = \begin{pmatrix} a^2 + b^2 & 0 \\ 0 & a^2 + b^2 \end{pmatrix} = (a^2 + b^2) \cdot I,$$

$$E^3 = (a^2 + b^2) \cdot E, E^4 = (a^2 + b^2)^2 \cdot I, \dots$$

$$\text{eta hortik: } E^{20} = (a^2 + b^2)^{10} \cdot I = \begin{pmatrix} 5^{10} & 0 \\ 0 & 5^{10} \end{pmatrix}$$

A 2 (Funtzio baten balioen eta maximoaren kalkulua. Interpretazioa)

a) Funtzioen grafikoa

$$OX \text{ ardatzarekiko ebakipuntuak: } \begin{cases} f(x) = -3x^2 + 24x = 0 \Rightarrow x = 0, x = 8, \\ g(x) = -4x^2 + 44x - 96 = 0 \Rightarrow x = 3, x = 8. \end{cases}$$

$$\text{Maximoak: } f'(x) = 0 \Rightarrow x = 4, f(4) = 48. g'(x) = 0 \Rightarrow x = \frac{11}{2}, g\left(\frac{11}{2}\right) = 25$$

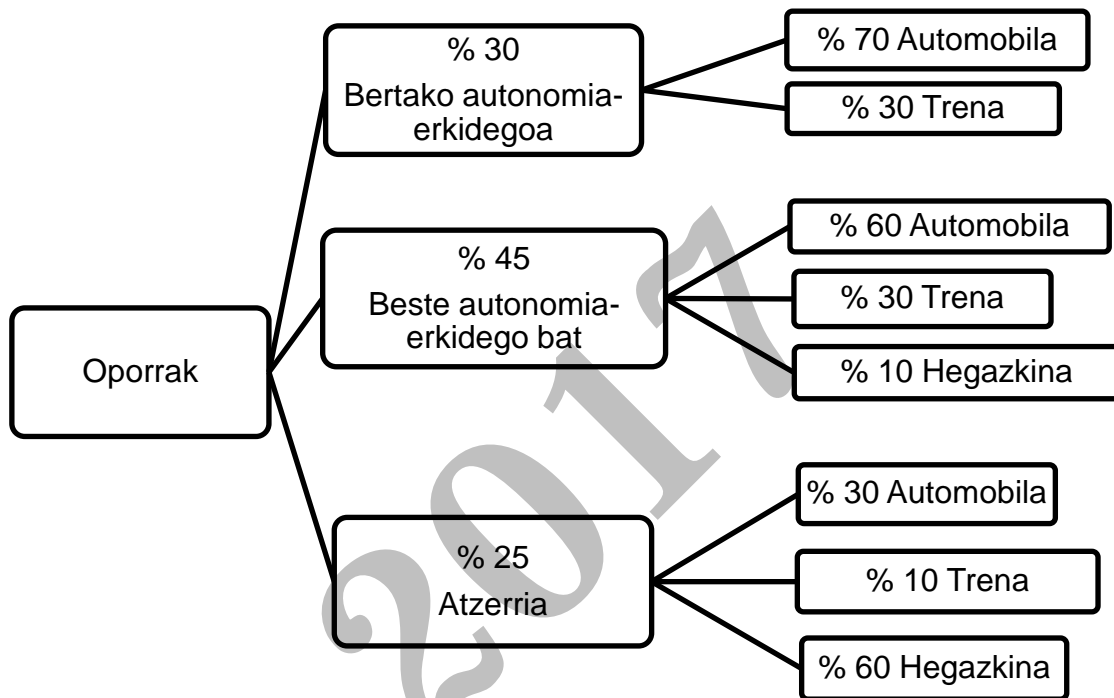
$$b) h(x) = f(x) - g(x) = \begin{cases} -3x^2 + 24x, & 0 \leq x \leq 3, \\ x^2 - 20x + 96, & 3 \leq x \leq 8. \end{cases}$$

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

$0 \leq x < 3$ tartean, $h(x)$ gorakorra da $h'(x) = -6x + 24 > 0$ delako; $3 < x \leq 8$ tartean, $h(x)$ beherakorra da $h'(x) = 2x - 20 < 0$ delako.

A 3 (Probabilitate baten kalkulua, zuhaitz-diagramaren bidez eta probabilitate baldintzatuaren bidez ebazten dena)

- a) $P(\text{automobilez edo hegazkinez}) = 1 - P(\text{Trenez}) = 1 - (0,3 \cdot 0,3 + 0,45 \cdot 0,3 + 0,25 \cdot 0,1) = 1 - 0,25 = 0,75 \equiv \% 75$.
- b) Aukera bakarra estatuko beste autonomia-erkidego batera joatea da:

$$P(\overline{\text{Atz}}|\text{Hegazk}) = \frac{0,45 \cdot 0,1}{0,45 \cdot 0,1 + 0,25 \cdot 0,6} = \frac{0,045}{0,195} = 0,2307 \equiv \% 23,07.$$

A 4 (Banaketa normal bati jarraitzen dion populazio baten batezbestekoaren konfiantza-tartearen kalkulua)

Problemaren datuak: $\sigma = 0,35$ urte, $\bar{x} = 18,2$ urte, $n = 120$ laginaren tamaina

Konfiantza-maila: $n_c = 0,96 \Rightarrow \alpha = 0,04 \Rightarrow \frac{\alpha}{2} = 0,02 \Rightarrow Z_{\frac{\alpha}{2}} = 2,055$

Konfiantza-tartearen zabalera = $Z_{\frac{\alpha}{2}} \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} = 2,055 \cdot \frac{0,35}{\sqrt{120}} = 0,065$.

Konfiantza-tartea = $(18,2 - 0,065, 18,2 + 0,065) = (18,135, 18,265)$.

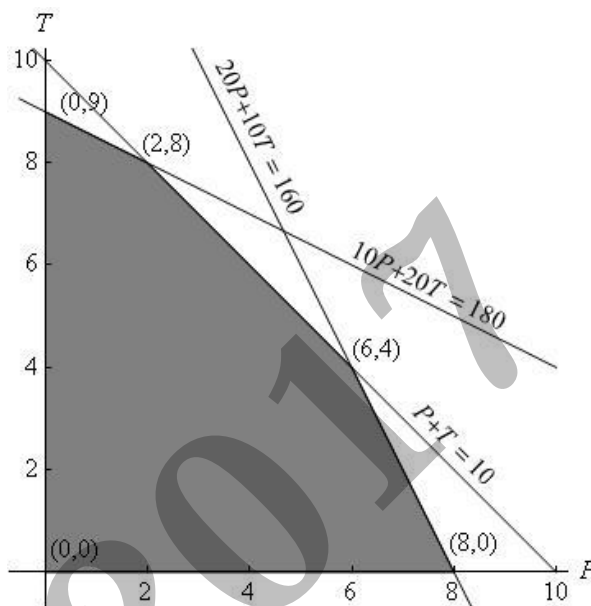
CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

B AUKERA

B 1 (Bi aldagaiko programazio linealeko problema baten ebazpena)

a) Problemaren murriztapenak eta haiek mugatutako eremua hauek dira:

$$P + T \leq 10, \quad 10P + 20T \leq 180, \quad 20P + 10T \leq 160.$$

b) Helburu funtzioa $F(P, T) = 200P + 250T$ da. Soluzio bideragarrien eremuaren erpinak $A = (0,0)$, $B = (0,9)$, $C = (2,8)$, $D = (6,4)$ eta $E = (8,0)$ dira. Helburu funtzioaren maximoa $F(2,8) = 2.400$ da, eta $C = (2,8)$ puntuan erdiesten da.

B 2 (Funtzioaren jarraitutasuna. Azaleraren kalkulua integral mugatuaren bidez)

a) $f(0) = 3$ da; beraz, $f(x)$ jarraitua izateko, haren ezker-limitea, $x = 0$ abzisan, hau da: $3 = \lim_{x \rightarrow 0} (ax + b) = b \Rightarrow b = 3$. Bestalde, $0 = f\left(\frac{3}{2}\right) \Rightarrow a = -2$.

$$b) \begin{cases} x \leq 0, & f(x) = -x^2 - 2x + 3 = 0 \Rightarrow x = -3 \\ x > 0, & f(x) = -2x + 3 = 0 \Rightarrow x = \frac{3}{2} \end{cases}$$

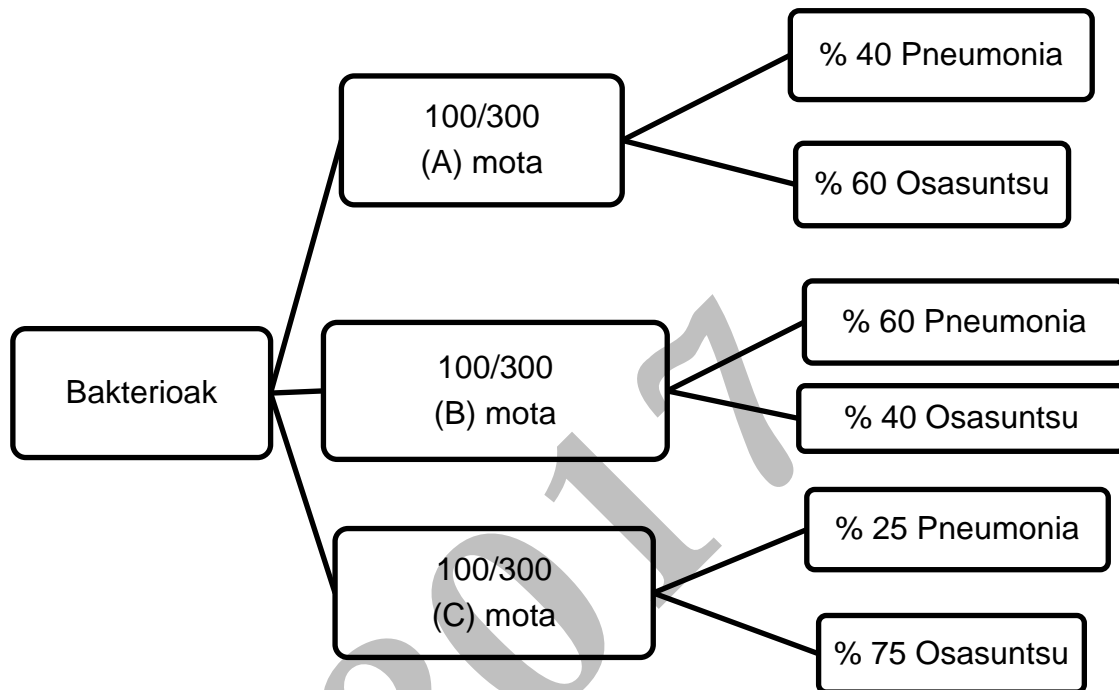
$$\text{Azalera} = \int_{-3}^0 (-x^2 - 2x + 3) dx + \int_0^{\frac{3}{2}} (-2x + 3) dx =$$

$$\left[-\frac{1}{3}x^3 - x^2 + 3x \right]_{-3}^0 + \left[-x^2 + 3x \right]_0^{\frac{3}{2}} = \frac{45}{4}.$$

CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK

B 3 (Probabilitate baten kalkulua, zuhaitz-diagramaren bidez eta probabilitate baldintzatuaren bidez ebazten dena)

$$a) P(\text{Pneumonia}) = \frac{40+60+25}{300} = \frac{125}{300} = 0,4166 \equiv \% 41,66.$$

$$b) P(B|\text{Pneumonia}) = \frac{0,6}{0,4+0,6+0,25} = \frac{0,6}{1,25} = 0,48 \equiv \%48.$$

B 4 (Banaketa normal bati jarraitzen dion populazio baten batezbestekoaren konfiantza-tartearen kalkulua)

Problemaren datuak: $\sigma = 2,5$ urte, $\bar{x} = 13,7$ urte.

$$a) \text{Konfiantza-maila: } n_c = 0,95 \Rightarrow \alpha = 0,05 \Rightarrow \frac{\alpha}{2} = 0,025 \Rightarrow Z_{\frac{\alpha}{2}} = 1,96$$

$$\text{Konf. tart. zabalera} = Z_{\frac{\alpha}{2}} \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} = 1,96 \cdot \frac{2,5}{\sqrt{n}} \leq 0,4 \Rightarrow n \geq 150,06 \Rightarrow n = 151.$$

$$b) \text{Laginaren tamaina: } n = 144.$$

$$\text{Konfiantza-maila: } n_c = 0,95 \Rightarrow \frac{\alpha}{2} = 0,025 \Rightarrow Z_{\frac{\alpha}{2}} = 1,96$$

$$\text{Konfiantza-tartearen zabalera} = Z_{\frac{\alpha}{2}} \cdot \frac{\sigma}{\sqrt{n}} = 1,96 \cdot \frac{2,5}{12} = 0,408.$$

$$\text{Konfiantza-tartea} = (13,7-0,408, 13,7+0,408) = (13,292, 14,108).$$